

Sygn. akt VU 441/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Capik-Pater

Sędziowie/Ławnicy: -/-

Protokolant : Izabela Niedobecka-Kępa

po rozpoznaniu w dniu 7 kwietnia 2016 roku w Rybniku

na rozprawie

sprawy M. N.

przy udziale zainteresowanego ./.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania M. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 12 sierpnia 2015 roku

sygn. 340000/604/ (...)2015-KS

1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 12 sierpnia 2015 roku w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 27 sierpnia 2013 roku do 4 marca 2014 roku z ubezpieczenia chorobowego z tytułu zatrudnienia u G. M. i zwalnia ubezpieczoną z obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 10.507,06 zł (dziesięć tysięcy pięćset siedem złotych 06/100),
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz ubezpieczonej kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt V U 441/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 sierpnia 2015 roku, znak (...)2015-KS Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej M. N. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 27 sierpnia 2013 roku do 4 marca 2014 roku z ubezpieczenia chorobowego z tytułu zatrudnienia u Pana G. M. a także zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 10.507,06 zł.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż od 28 maja 2012 roku ubezpieczona jest zatrudniona u G. M.. Z tytułu czasowej niezdolności do pracy uzyskała zaświadczenie lekarskie o niezdolności do pracy za okres od 25 lipca 2013

roku do 18 marca 2014 roku. Za okres orzeczonej niezdolności do pracy od 25 lipca 2013 roku do 26 sierpnia 2013 roku zakład pracy wypłacił ubezpieczonej świadczenia zgodnie z art. 92 kodeksu pracy, natomiast od dnia 27 sierpnia 2013 roku ubezpieczona wystąpiła o ustalenie uprawnień do zasiłku chorobowego i wypłatę zasiłku chorobowego. W wyniku dokonanej weryfikacji dokumentów ubezpieczeniowych organ rentowy ustalił, iż w okresie od 1 marca 2013 roku do 30 kwietnia 2015 roku ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy o pracę z firmą (...) S.A. w W.. Organ ustalił, iż ubezpieczona wykorzystywała zwolnienie lekarskie niezgodnie z przeznaczeniem ponieważ świadczyła pracę w czasie orzeczonej niezdolności do pracy, czym naruszyła art. 17 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zatem straciła prawo do zasiłku chorobowego za okres objęty zaświadczeniami lekarskimi od 27 sierpnia 2013 roku do 4 marca 2014 roku. Wobec tego zdaniem organu, za okres od 27 sierpnia 2013 roku do 4 marca 2014 roku ubezpieczona nie ma prawa do zasiłku chorobowego, a kwota wypłaconego zasiłku podlega zwrotowi wraz z należnymi odsetkami.

W odwołaniu ubezpieczona M. N. wniosła o uchylenie ww. decyzji oraz podała, iż wskazała pracodawcy (...) S.A. w W. fakt pozostawania w ciąży oraz okres w jakim przebywała na zwolnieniu lekarskim, a później na zasiłku macierzyńskim. Podała, iż nie pracowała w tamtym czasie jak również nie otrzymywała wynagrodzenia. Umowa o pracę zawarta była w wymiarze 1/64 etatu, tylko w celu otrzymania możliwości dodatkowej pracy w pośrednictwie. W okresie ciąży oraz urlopu macierzyńskiego nie świadczyła pracy na rzecz (...) S.A. w W.. Jedyne wynagrodzenie jakie uzyskała od w/w pracodawcy w okresie trwania umowy wynosiło 24 zł.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał wcześniejsze twierdzenia.

Sąd ustalił, co następuje:

W okresie od 28 maja 2012 roku do 31 grudnia 2014 roku ubezpieczona była zatrudniona u G. M. w wymiarze pełnego etatu czasu pracy na stanowisku barmana, świadczyła również pracę w charakterze doradcy kredytowego w biurze.

(dowód: zaświadczenie płatnika składek ZUS, akta organu rentowego k.47-53, zeznania świadka G. M. k. 34-34v).

Ubezpieczona była niezdolna do pracy w okresie od 7 sierpnia 2013 roku do 27 sierpnia 2013 roku oraz w okresie od 18 września 2013 roku do 10 grudnia 2013 roku. Płatnik G. M. wypłacał wynagrodzenie w okresie od 25 lipca 2013 roku do 26 sierpnia 2013 roku, natomiast organ rentowy wypłacał zasiłek chorobowy od 27 sierpnia 2013 roku.

(dowód: zaświadczenia o niezdolności do pracy k.35-41, 45,).

W wyniku prowadzonego postępowania organ rentowy zwracał się do spółki (...) o wskazanie czy ubezpieczona świadczyła pracę w okresie od 25 lipca 2013 roku do 18 marca 2014 roku i czy otrzymała z tego tytułu wynagrodzenie. W swoim piśmie spółka poinformowała, iż ubezpieczona była zatrudniona od 1 marca 2013 roku do 30 kwietnia 2015 roku w wymiarze 1/64 etatu, w zadaniowym systemie czasu pracy, nie była prowadzona ewidencja czasu pracy, nie wpłynęło zwolnienie lekarskie za okres od 25 lipca 2013 roku do 18 marca 2014 roku, w związku z brakiem informacji o nieobecności zostało wypłacone wynagrodzenie. Wynagrodzenie miesięczne wynosiło 25 zł brutto, od 1 czerwca 2014 roku 26,90 zł brutto.

(dowód: pisma Idea E. w aktach organu rentowego z 16 czerwca 2015 roku- k.5, z 17 czerwca 2015 roku – k.11, z 23 czerwca 2015 roku – k.17) .

W protokole sporządzonym z urzędu dnia 12 sierpnia 2013 roku organ rentowy wskazał, iż w toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalił, iż w czasie orzeczonej niezdolności do pracy ubezpieczona świadczyła pracę na rzecz spółki (...) i otrzymywała z tego tytułu wynagrodzenie, czym naruszyła art. 17 ustawy zasiłkowej.

(dowód: protokół sporządzony z urzędu k. 31 akt organu rentowego).

W piśmie z dnia 14 marca 2016 roku spółka (...) wskazała, iż ubezpieczona została zarejestrowana jako współpracownik Ł. M. (1), z którym spółka zawarła umowę agencyjną o współpracy w zakresie pośrednictwa

finansowego; w okresie od 27 sierpnia 2013 roku do 4 marca 2014 roku ubezpieczona miała wykonywać czynności związane z 3 umowami, w wykonaniu których zostały udzielone kredyty hipoteczne przez G. (...) Bank oraz (...) Bank.

Ubezpieczona była zatrudniona w (...) Spółce Akcyjnej w zadaniowym systemie czasu pracy i nie była dla niej prowadzona ewidencja czasu pracy. Czas pracy niezbędny do wykonania powierzonych zadań określono na 2godziny i około 20 minut miesięcznie. Idea Ekspert nie posiadała informacji o niezdolności ubezpieczonej do pracy, w związku z czym wypłacała jej wynagrodzenie w kwocie 25,00 zł brutto miesięcznie .

(dowód: pismo z dnia 16 czerwca 2015 roku – w aktach organu rentowego, z dnia 14 marca 2016r., informacja o warunkach zatrudnienia– akta osobowych ubezpieczonej , pismo Idea E. z 14 marca 2016 roku k. 50)

Sąd ustalił wyżej opisany stan faktyczny w oparciu o dowody z dokumentów i słuchanych świadków oraz ubezpieczonej. Zeznania świadków G. M., M. G. i Ł. N. nie wykazały by zachodziły przesłanki z art. 84 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 66 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, uzasadniające żądanie zwrotu pobranego zasiłku i czy to pobrane świadczenie jest świadczeniem nienależnym. Świadek Ł. M. (1) zeznający ponadto na okoliczność ustalenia czy ubezpieczona jeśli tak to w jakim zakresie współpracowała z nim oraz czy wyprocesowała 3 umowy na podstawie których zostały udzielone kredyty hipoteczne w okresie od 28.08.2013r. do 4.03.2014r. podał, że nie było takiej sytuacji.

(dowód: zeznania świadków k.34-36, 57)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2014 r., poz. 159 j.t.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz płatnicy składek, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1, są uprawnieni do kontrolowania ubezpieczonych co do prawidłowości wykorzystywania zwolnień od pracy zgodnie z ich celem oraz są upoważnieni do formalnej kontroli zaświadczeń lekarskich.

Na podstawie art. 17 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Nadto, art. 66 ustawy stanowi, iż wypłatę zasiłku wstrzymuje się, jeżeli prawo do zasiłku ustało albo okaże się, że prawo takie w ogóle nie istniało (ust. 1). Jeżeli świadczenie zostało pobrane nienależnie z winy ubezpieczonego lub wskutek okoliczności, o których mowa w art. 15-17 i art. 59 ust. 6 i 7, wypłacone kwoty podlegają potrąceniu z należnych ubezpieczonemu zasiłków bieżących oraz z innych świadczeń z ubezpieczeń społecznych lub ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (ust. 2).

Przepis art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 1442 j.t. ze zm) stanowi, iż osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11 ustawy Zgodnie z art. 84 ust. 9 ustawy, przepis ten stosuje się także do pieniężnych świadczeń innych niż z ubezpieczeń społecznych, wypłacanych przez Zakład na mocy odrębnych przepisów, tj. także do zasiłku chorobowego.

Organ rentowy kwestionował prawo ubezpieczonej do zasiłku chorobowego z powodu pobierania wynagrodzenia w firmie (...) w okresie czasowej niezdolności do pracy potwierdzonej stosownymi zaświadczeniami lekarskimi. Organ rentowy nie podnosił przy tym innych okoliczności uzasadniających odmowę prawa do zasiłku chorobowego oraz zobowiązanie do jego zwrotu.

W opozycji do stanowiska organu rentowego pozostają zeznania świadków powołanych w niniejszej sprawie. Świadek G. M. zeznał, iż ubezpieczona pracowała u niego i jako barman i jako doradca kredytowy w biurze (łącznie cały etat). Świadek prowadził także działalność w zakresie pośrednictwa finansowego i współpracował ze spółką (...).

Żeby móc procesować kredyty należało zawrzeć umowę o pracę ze spółką (...), jednakże sam świadek we własnym imieniu z G. Bankiem nie mógł tego zrobić. Poprosił ubezpieczoną o zawarcie takiej umowy. Powódka faktycznie nie wykonywała czynności związanych ze współpracą ze spółką (...) w biurze świadka. Po dostarczeniu zwolnienia lekarskiego ubezpieczona nie pracowała w barze, a w biurze jako doradca kredytowy nigdy, świadek nie zawarł żadnej umowy kredytu, nad którymi pracowała ubezpieczona.

Świadek Ł. N., mąż ubezpieczonej zeznał, iż ubezpieczona nie pracowała w okresie niezdolności do pracy ani w barze ani w biurze, nie wykonywała także żadnych czynności pracowniczych w domu. Świadek M. G.: pracownik spółki (...), potwierdziła formę zatrudnienia ubezpieczonej (jako osoby współpracującej z G. M.). Wypłata wynagrodzenia była traktowana jako wypłata za samą gotowość do pracy, a samo zatrudnienie ubezpieczonej jako zwykła formalność, rezultatów oczekiwali od pośrednika, tj. G. M.. Świadek Ł. M. (2) podał, że nie współpracował z ubezpieczoną, ubezpieczona nie procesowała dla niego żadnych kredytów.

Zeznania świadków sąd uznał za wiarygodne, wyważone i logicznie spójne w zakresie w jakim przyznawali oni, że ubezpieczona właściwie nie wykonywała żadnych czynności z tytułu zawartej z Idea E. umowy.

Jak wskazuje się w orzecznictwie sądów powszechnych utracenie prawa do zasiłku chorobowego z powodu wykonywania pracy zarobkowej nie następuje w sytuacji, gdy ubezpieczony wprawdzie pobrał wynagrodzenie, ale nie realizował żadnych czynności ze sfery zawodowej. Utrata prawa do zasiłku chorobowego następuje jedynie wówczas, gdy ubezpieczony przejawia aktywność zawodową (zob. wyr. Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 25 marca 2015 r., III AUa 1477/14, LEX nr 1681946). W podobnym tonie wypowiedział się także Sąd Najwyższy stwierdzając m.in., iż przesłanką do utraty prawa do zasiłku jest wykonywanie pracy zarobkowej w okresie niezdolności do pracy, nadto praca ubezpieczonego nie może mieć jedynie charakteru incydentalnego i być wymuszona okolicznościami (zob. uzasadnienie wyr. Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2010 r., III UK 71/09, LEX nr 585848).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, iż organ rentowy bezzasadnie odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego oraz bezpodstawnie zażądał jego zwrotu, bowiem w sprawie nie zaistniały okoliczności uzasadniające utratę przez ubezpieczoną prawa do zasiłku. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało w szczególności, iż w okresie czasowej niezdolności do pracy ubezpieczona nie wykonywała żadnej pracy zarobkowej. Samo pobieranie przez ubezpieczoną wynagrodzenia – a raczej jego automatyczne wypłacanie przez zainteresowanego pracodawcę – nie może stanowić wystarczającej podstawy do utraty zasiłku.

Jednocześnie, Sąd zwraca uwagę organu rentowego, iż uprawnienie do kontrolowania ubezpieczonych co do prawidłowości wykorzystywania zwolnień od pracy zgodnie z ich celem oraz upoważnienie do formalnej kontroli zaświadczeń lekarskich określone w art. 68 cytowanej ustawy ma na celu zapobieganie nadużyciom oraz piętnowanie korupcyjnych praktyk. Odmowa prawa do zasiłku chorobowego z powodu otrzymywania przez ubezpieczoną symbolicznego wynagrodzenia, którego wpływu na swój rachunek bankowy ubezpieczona mogła nawet nie zauważyć wypacza sens tego przepisu.

Mając na uwadze powyższe Sąd, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję przyznając ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 27 sierpnia 2013 roku do 4 marca 2014 roku oraz zwalniając ubezpieczoną z obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego wraz z odsetkami w łącznej kwocie 10.507,06 zł

O kosztach postępowania postanowiono w oparciu o przepis art. 98 § 1 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. nakładając na organ rentowy, jako stronę przegrywającą obowiązek zwrotu wszystkich kosztów poniesionych przez ubezpieczoną w celu dochodzenia swoich praw. Na koszty postępowania złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 180 zł. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika ubezpieczonej, który jest radcą prawnym ustalono zgodnie z § 11 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radcowskie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1348 ze zm.) w wysokości stawki minimalnej.